

ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ MARIO VITTI (1926-2023)

Ο Ιταλός νεοελληνιστής Mario Vitti, με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη, τη Γένοβα, την Καππαδοκία, με δεύτερο σπίτι του την Ελλάδα, κάτοικος του κόσμου, κριτικός λογοτεχνίας, μεταφραστής, εκδότης και ιστορικός λογοτεχνίας, πρεσβευτής του ελληνικού πολιτισμού, δάσκαλος κι επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Φιλολογίας (1995), υπήρξε αναμφισβήτητα μία από τις σημαντικότερες μορφές της ανανέωσης της νεοελληνικής φιλολογίας στη μεταπολεμική εποχή και στα χρόνια της μεταπολίτευσης.

Η καταλυτική συμβολή του στα ελληνικά γράμματα με την *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* (*Storia della Letteratura Neogreca*, Τορίνο 1971), η οποία κυκλοφόρησε το 1978 στα ελληνικά και αργότερα -ενημερωμένη και αναθεωρημένη- το 2003, πάλι στα ελληνικά, εκτός του ότι μαρτυρεί τη σταθερή πεποίθηση του Vitti ότι η όποια απόπειρα να αρθρώσει κάποιος σ' ένα συνθετικό αφήγημα τη λογοτεχνική ιστορία δεν μπορεί παρά να λειτουργήσει μέσα σ' ένα πεδίο κριτικής αναθεώρησης ή και αντιπαράθεσης, αποτυπώνει τη μέθοδό του, η οποία συγκροτήθηκε μέσα από μια συνδυαστική λογική όπου η ιστορία της λογοτεχνίας σταθμίζει τη σχέση της με τη γενική ιστορία, τη συγκριτική γραμματολογία, την κοινωνιολογία της λογοτεχνίας, αλλά και την κριτική των λογοτεχνικών κειμένων. Αλλά και το υπόλοιπο έργο του Vitti στο πεδίο της νεοελληνικής φιλολογίας, το οποίο διαλέγεται με τέσσερις γενιές νεοελληνιστών, κρίνεται εντυπωσιακό ως προς την εμβέλεια και τη διασπορά των αντικειμένων του και πολύ ανθεκτικό μέσα στον χρόνο ως προς την εγκυρότητα των ερμηνευτικών και εκδοτικών προτάσεών του, όπως για παράδειγμα συμβαίνει με την *Ευγένια* του Θ. Μοντσελέζε (1965), έναν διάλογο του Ν. Σοφιανού (1966), έναν τόμο με κείμενα του Α. Κάλβου (*A. Kalvos e i suoi scritti in italiano*, 1960), την ανθολογία *Poesia Greca del Novecento* (1957). Σύστησε για πρώτη φορά στην Ιταλία την ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη το 1952 και αργότερα εξέδωσε σε έναν τόμο ποιήματα και πεζά του κείμενα (*Opere, Poesia, Prosa*, 1982). Τα βιβλία του για την αλληλογραφία του Α. Κάλβου (*Πηγές για τη Βιογραφία του Κάλβου*, 1963), *Η Ιδεολογική Λειτουργία της Ελληνικής Ηθογραφίας* (¹1974, ³1991), *Η Γενιά του Τριάντα. Ιδεολογία και Μορφή* (1977), *Ο. Ελύτης, βιβλιογραφία* (1977), *Φθορά και Λόγος, εισαγωγή στην ποίηση του Γιώργου Σεφέρη* (1978), *Ο. Ελύτης, Κριτική Μελέτη* (1974), *Ο Κάλβος και η εποχή του* (1995), *Για τον Οδυσσέα Ελύτη* (1998), *Γραφείο με θέα* (2006) μαρτυρούν την ακατάβλητη επιμονή του Vitti, ειδικά μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, για μια συνεχή, σταθερή και πολλαπλή εξωστρέφεια με σταθερό ορίζοντα εκδήλωσης την Ελλάδα. Στο τελευταίο του βιβλίο, *Η Πόλη όπου γεννήθηκα, Ιστανμπούλ, 1926-1946* (2013) ανατρέχει στα πρώτα 20 χρόνια της ζωής του, στο ιταλικό, το ελληνικό, αλλά και το πολυεθνικό περιβάλλον όπου μεγάλωσε, πριν αφήσει την Πόλη και γίνει επιστήμονας κοσμοπολίτης με θαυμαστή ευρύτητα πνεύματος.

Η ακέραιη προσωπικότητα του Mario Vitti, με την ευγένεια, την παρρησία και το ακαταμάχητο χιούμορ σε συνδυασμό με το θεμελιώδες πολύπλευρο έργο του αποτελούν για όλα τα μέλη του Τομέα Νεοελληνικών και Συγκριτολογικών Σπουδών σταθερό βήμα διαλόγου, φωτεινό σηματοδότη και πολύτιμη παρακαταθήκη για το μέλλον.